

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— Ft
 Félévre 5.— .
 Negyedévre 2.50 .
 Egy hónap 1.— .
 Egyes szám 4 kr.
 Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Főpiaz, a város-
 házzal szemben.
Hirdetések:
 Egy hasábos pető
 soronként 6 krajával
 számítatnak.

Állami mindenhatóság.

Debreczen, május 16.

(—s.) Az ellenzéki párti fel-
 fogás egyáltalában nem képes és
 nem hajlandó bármely előterjesz-
 tésben, amelyet a kormány tesz,
 egyebet látni, mint a központi
 államhatalom kiterjesztését az
 állampolgárok egyéni szabadsá-
 gainak és jogainak rovására. Így
 az ipari és gazdasági hitelszövet-
 kezetekről szóló törvényjavaslat
 sem kerülte el ezt a támadást,
 pedig ez a reformjavaslat éppen
 nem esik az államosítás szélső-
 ségébe. Alapelvei szerint az állam
 anyagi segítséget nyújt mindaddig,
 amíg arra szükség van s miután
 ily módon a szilárd alapokat
 lefektette, a további kifejlesztés
 teendőit átengedi a társadalmi
 tényezők működésének. Az állam-
 hatalom ingerenciájáról legfől-
 jebb csak a központi szövetkeze-
 teknel lehet szó. Itt pedig ez az
 ingerencia csak odáig terjed,
 ameddig azt a közérdek okvetlenül
 megkívánja. Mert amidőn a köz-
 vélemény sürgősen azt követeli,
 hogy az állam erkölcsi és anyagi
 eszközökkel támogassa a szövet-
 kezeti ügyet, amidőn a kormány
 a közóhajnak engedve egy oly
 központi intézmény létesítését cé-
 lozza, amelyet az állam maga
 nagy anyagi eszközökkel dotál,

amidőn a kibocsátandó kötvé-
 nyekkel egy egészen új, még
 pedig olyan tippel akar kilépni a
 a pénzpiacra, amely hivatva lesz
 ama forrást képezni, amely a szö-
 vetkezeteket olcsó hitellel táplálni
 fogja, amidőn tehát a központ sike-
 res működéseért legalább az erkö-
 lcsi felelősség a kormányra
 hárul, akkor nemesak joga, de
 egyenesen kötelessége a kormány-
 nak, hogy a központnál tág ellen-
 őrzés és felügyelet alapján ama
 befolyást biztosítsa magának,
 amely mellett ezen érintett erkölcsi
 felelősséget elviselni is képes.

Ezekkel az alapelvekkel szem-
 ben csak a mindenáron való ellen-
 zékieskedés foghatja rá a javas-
 latra, hogy a kormány evvel is
 csak az állami mindenhatóság
 elvét akarja előbbre vinni. S
 hogy e tekintetben mennyire alap-
 talan az ellenzéki pártok állítása,
 azt Lukács László pénzügyminisz-
 ter egyebek között kézzelfogható
 praktikus czáfolattal verte vissza,
 amidőn utalt arra az eltagadhatat-
 lan tényre, hogy a kormány
 aránylag óriási összegekkel segé-
 lyezte a gróf Károlyi Sándor ala-
 pitotta Pestmegyei hitelszövetke-
 zetet és ez által egyedül tette
 lehetővé, hogy az az utóbbi évek-
 ben olyan szép lendület vegyen,
 amit gróf Apponyi Albert statisztikai
 adatokkal bizonyított, nem

ügyelvén arra, hogy ezekkel saját
 álláspontját gyengíti, ellenben a
 kormányét erősíti.

A kormányt tehát avval vá-
 dolni, hogy a társadalmi tevékeny-
 séget el elnyomja s hogy a javas-
 latot ugyanezen czél felé törekszik,
 teljesen valótlan és alaptalan állí-
 tás, amelynek bizonyításával az
 ellenzéki szónokok adósok marad-
 tak, sőt amit meg állítottak azt a
 kormány tagjai teljesen agyon-
 czáfoltak!

— **Fenyvessy Ferencz beiktatása.** Feny-
 vessy Ferencznek, Veszprém megye új fő-
 ispánjának, ünnepélyes beiktatása június
 23-án lesz Veszprémben. Ezt megelőzőleg
 május 21-én Veszprém megye rendkívüli
 közgyűlést tart a főispán-változás tuda-
 másul vétele és a beiktatási ünnepély
 előkészítése tárgyában.

— **Új képviselő-választás.** Bácsalmáson
 a Siskovich Tamás elhunytá folytán meg-
 üresedett kerületben az új választást
 május 23-ikára tűzték ki. Az ellenzéki
 pártok közös értekezletén egyhangulag
 Szederkényi Nándort kiáltották ki a kerü-
 let képviselőjelöltjéül, függetlenségi párti
 programmal.

Fenyvessy Ferencznek főispánná törté-
 nt kineveztetése folytán megüresedett
 pápai mandátumra a kormány párt dr.
 Hegedüs Lorántot, Hegedüs Sándor jeles
 képzettségű fiát, jelöli.

— **Anglia és Amerika.** Chamberlain
 angol gyarmatügyi miniszter Birming-
 hamban olyan beszédet tartott, mely a
 külpolitikai láthatárt nagyon elborultnak

TÁRCZA.

Veled.

... És majd veled indulni messze, messze ;
 Innen túl, át a végtelenbe . . .
 Fogódz te lelkem a karomba,
 Mint repkény is a tölgyet fonja
 Karjával át.

Ne félj, ha csalni látszanék az álom,
 Mit utra himezett egy gyenge fátylon
 Szerelmed,
 Mely támadásakor csak öntudatlan,
 Nem is kutatva lángja merre lobban,
 Nem is keresve kincsét kinek szórja,
 S ki felszedi a gyöngyöt: félti, óvja ?
 Vagy eldobálja sárba, fertelembe,
 S kijátsza, boldogságod eltemetve ? . . .
 Mindezt nem is kutatva, kérdeve mondta
 Az első boldogító szót, kimondva :
 Itéletét: éltet
 Avagy örök halált.
 Mert ott a hosszú utakon az élet,
 Tudd meg, örök ; de ám ha félre tévedt :
 A mérleg
 Másik részén vigyorgva vár
 A rémes, kínos borzadály,
 Örök halál.

S hogy elröppent ajkadról az „igen“,
 Azóta szived többé nem pihen.
 Alkot . . . virágból szöve álmot,
 — Nem is sejtítve, hogy mi vár ott —
 Alkot az utra szépet,
 Ezernyi szines képet,
 Mely mint kaleidoskopp a pillanatban,
 Amint ha szived újra s újra dobban :
 Más-más alak,
 Semmi salak,
 Árnyék nélküli szép világok . . .
 Óh tiszta szív, óh tiszta álmok !

Ne félj, ha csalni látszanék az álom,
 Mit utra himezett egy gyenge fátylon
 Szerelmed.
 Mert ám az álom nem mindig az élet . . .
 Azért ne félj, mert mindig ott lesz veled
 A szív, a kar, — melletted elválhatlan,
 Szeretve, óva minden pillanatban —
 A szív, a kar, amelyre magad biztat,
 Hogy veled együtt járja az az utat,
 Melyen elénk kerül majd — úgy lehet —
 Boldogságunk tiporni: a kereszt ;
 Akkor sem lesz te hozzád mostoha,
 A szív erősebb mint a Golgota !
 Fogódz te akkor is karomba,
 Mint repkény is a tölgyet fonja
 Karjával át !

Sáfrány Lajos.

Szomjuhozás a dicsőség után.

— Irta: Tóth Dezső. —

Volt ember a falunkban, a kire úgy
 néztek a többi embertársai, mint valami
 dicsőséges oszlopra. Valamikor sudár szép
 legény lehetett; tudta ezt maga is, a rá-
 tartásából nem is igen engedett öreg
 korára se. Pedig már hetven esztendő
 ajabaja nyomta a vállát.

Egyszer valami nagy ünnepség volt
 a faluban. Alighanem iskolaavatás. Eljött
 az alispán, a főbíró, a tanfelügyelő, meg
 az alispánnak egy nagyuri barátja, valami
 magasabb rangu nyugalmazott katonatiszt,
 akinek bárói méltósága vala. Ez a nagy
 ur nem ösmerte az akáczfákkal szegett
 csöndes falut. A lakóiról se tudott mást,
 mint amit az alispán elmondott neki:

— Jóravaló, munkás nép; nincs
 benne semmiféle szociálista hajlam, a
 mely a másé után buzogna. Megelégszik
 itt minden ember a magáéval.

— Ah, ezek akkor hát tökkel ütött
 csöndes parasztok — gondolta a nagy ur
 — amolyan semmi emberek, akik miatt
 foroghat a világ kedve szerint, ők nem
 kapaszkodnak a kerekük küllőibe, hogy
 megállítsák egy pillanatra.

Aztán tanulmányozni kezdte az egyes
 eleje vetődő alakokat. Szinte gunynyal
 mérte végig azt a sok-sok daliás parasz-
 tot, a kik katonásan köszöntötték őt s

mutatja. A helyzetet nagyon komolynak és sötétnek jelzi. Csakhamar bekövetkezik az idő, — szolt Chamberlain — amikor a nép hazafiságára kell appellálni.

Reméli, hogy ez az idő a népet, érdekei megvédelmzése tekintetében, egyetértésben fogja találni. Be fog bizonyulni, hogy Salisbury lordnak előzőkeny engedményei (Oroszország és Németország irányában Kelet-Ázsiában) nem valának összeegyeztethetlenné az ország becsületével. De ha a külföldi kormányok Salisbury lord határozottságában kételkedik, akkor ez nagyon megnehezítené a béke főtartását. Nagy Británia egyedül áll, azért kötelessége az egész birodalomnak, hogy szorosan együtt tartson s szorosan esatlakozzék amerikai rokonaihoz. Minden olyan háború olesó volna, mely az angol-szászok szövetségére vezetne.

Chamberlain e beszéde nem kevesebb, mint az angol-amerikai eljegyzés bejelentése.

Biharországból.

Felix-fürdő, május 14.

Nehogy úgy járjak, mint a Vas Gereben egyszeri betege, a ki Budapestről egyenesen valami híres párisi orvoshoz sietett bajának megorvoslása végett, a ki aztán a jó magyart visszaküldte az akkor még híres budai Császár fürdőbe, én sem álltam meg sem a Telegdy sóstón sem a Konyári sóstón, hanem siettem ide ebbe az új paradisosomba a Nagyváradtól fél órányira tekvő Felix-fürdőbe, mely mióta Zsigmondy szerencsés keze (nem úgy mint Debreczenben) olyan ártózi 49° R. melegségű kénes forrást fedezett fel, mely az országban ritkítja pártját, valósággal áldás a csu. reuma, köszvény (bár mind egy kutya) és hasonló betegségekben szenvedőkre. Sőt mint a Debreczenben kitanult Kazai fürdő orvosunk mondja jó ez a meleg víz még inni is, gyomor baj ellen, csak egy kis carlsbadi sóval kell vegyíteni. Puky méltóságos urnak nagyon használt tavaly. De kár is, hogy olyan derék embert veszít el megint Debreczen, inkább itt nyugodná ki magát a Félixben mint Budapesten és venné fel a dolog

fonalát ismét. Debreczen nem hamar szeret meg valakit, de ha egyszer megszereti meg van az szeretve.

Még csak a kedélyes, ügyes és jó belátású fogadósról Kernács Jánosról emlékezem meg, a ki reggeltől estig azon működik, hogy a vendégei kiválmát ellesse. Derék neje pedig nemcsak a kintű konyhára ügyel fel, hanem szerbe számba tartja azt a száz meg százra menő paraszt népet, mely szekérrel, ágyneművel, fölöstökkel egyetemben bejön és ki váltván fürdő jegyét 24 órára, be ül a „bányába“ és ki nem jön addig, míg el nem szédül.

Május 15 én kezdődik az igazi saison cigányzenével és tánczozal.

Az öreg Püspökfürdő, melynek a vize gyengébb is, kevesebb is, már csak kiránduló hely, a világfürdő a Felix lesz, különösen mióta felépült gyönyörű szállodája a „Viktor“ és „Ferencz“ fürdője valódi fővárosi mintára.

Biharországról akartam írni s ime el vagyok telve a Félix-fürdővel, pedig ha Franciaország — Páris, akkor Biharország — Nagyvárad.

Soha városra gunyvetet oly rosszul nem alkalmazhattak, mint Nagyváradra a pakfong nevet s remélem, csak rövid idő kérdése, hogy e név elfog enyészni. Epikezései, tisztasága, uriasága, mind azt mutatja, hogy bár anyagi javakkal nincs bőven ellátva, ki tudott vivni valami nagyvárosiasságot, a mely tagadhatatlan.

Jóllehet 100 éve istápolja a magyar színészetet, még nem juthatott ahhoz, hogy díszes színházat állítson, de fabódéjában olyan előadásokat produkál a kolozsvári társulat, amilyen az örökké emlékezetes debreczeni intendatura óta nem volt.

Az állandó színház ügye megint háttérbe szorul. A lelkes, bevándorlott háztulajdonosok, — kisajátítási törvény Váradon sem lévén — úgy felesigázták rongy bódéik árát, hogy a színház és a körülötte lévő tér majdnem egy millióba kerülne. Szép kivételt tesz Tóth Ferencz szabó, a ki a megajánlott összegért a szent cél érdekében hajlandó házat átadni.

A társulatra visszatérve, kénytelen vagyok beismerni, hogy Bölönyi Józsi

intendáns rövid idő alatt csudákat művelt. Igaz, hogy Follinus Auréban — aki oly jól néz ki, mint egy harmincz éves bonvivant — mint a színház vezetőjében kintű erőt nyert, de Bölönyi tud áldozni is. Székely Irénert, ezért a gyönyörű hangu coloratur énekesnőért kifizetett Leszkaynak 2000 frtot, csak hogy megnyerhesse a társulatnak. — Produkált is ez a szép és jó játéku primadonna olyan Saffit a Czigánybaróban, mely ritkítja pártját. Van még ezenkívül 3 énekesnője, ha már Margó Zelnát is oda vesszük, akik közül Turcsányi Olga tüntette ki magát a „Ne bánás virág“ ban. — Kassai kintű baritonista, szép alakkal, Mezey Mihály pedig kellemes hangu tenor. E. Kovács Gyula ismerős az egész országban, Vendrey elég jó komikus, a kis Baróti Irma pedig (Ujházi tanítványa) a legkedvesebb naiva. Van ezenkívül minden szerepkörre elég tag. Rózsahegyit is szeretik, Nyáray, Leóvey jó komikusok, Follinusnak fel sem kell lépni, annyi a szereplő. Ó csak a rendezést viszi, nem úgy mint nálunk Vidor, a ki rendezősége mellett szerelmes szerepeket is játszott, no meg énekelt is, ha szükség volt rá.

Ez alkalommal eszembe jut, hogy nem volna-e időszerű arról gondolkozni, hogy a debreczeni színházat — tekintettel a színházba jóró nagy közönségre — ismét intendatura alá kellene fogni, de akkor a nagy költséggel nyélbe ütendő két oldal lejárat, mely szép színházunkat elfogja esufítani, eikellene ejteni és a nézőtör megnagyobbítását foganatba venni. Olyan három sor páholyt lehetne oda penderíteni, hogy a felső páholyok megnyezete alig lenne magasabb a jelenlegi közép páholyok tetejénél.

No de a színházi bizottság majd rendezi a színház ügyét, legalábbibgy mondja Komjáthy. Ó meg van velük elégedve. Majdnem bizalmat szavaztak neki, mert 4 énekesnő helyett kettőt tartott, no meg egy vadég művésznőt is énekeltetett többnyire bérletszünetben. Különbön bátor vagyok fogadást ajánlani, hogy a a kolozsvári nemzeti színház személyzete épen kétszerannyi tagból áll mint a Komjáthy-é, beleértve Bölönyit és Follinust is, a kik nem játszanak.

olyan keményen kopogtak el előtte, mintha tudomásuk lett volna arról, hogy kit fed az egyszerű czibil ruha. A báró ur keményre vasalt ábrázata ezek láttára mindinkább vesztett ridegségéből, szinte lehetett látni, hogy az öröm, a büszkeség duzzadozik rajta.

— Barátom, fordult az alispánhoz, hiszen te kisebbitted ezt a községet. Elő emberek ennek lakói?

— Hát nem is halottak.

— Nem úgy értem.

— Tudom. Te abból, amit én mondtam el, vén katona létedre azt gondoltad ki, hm, ilyen halvérű emberek közül egy se lehetett a császár kenyerese. Pedig ez a község adja a vármegyében a legtöbb katonát.

A vén katona egyik bámulatból a másikba esett.

Hogy a tisztelendő urhoz ebédre voltak hivatalosak, majd kinézte a szemét, hogy mellette az asztalfőn egy ködmönös vén bácsinak jelöltek ki helyet. Ez volt a falu diesőség oszlopa.

— De hát ki légyen a szomszéd, tört ki a vén katonából az indulat, hogy így megtisztelik?

Az alispán adta meg kérdésére a választ.

— Ez egy igazi katona, barátom, te csak talmi voltál. Garnizonból-garnizonba huzozkodtál, esöndes béke időt élve, unalmas kedvtőlésből nagy uri asszonyoknak és leányoknak kurizálgatva.

A báró ur feszeltett.

— No, no barátom!

— Biz úgy! látod ezt az embert, a ki okos öreg szemeivel úgy látszik elleste az alezredesi sarzsídat, mert jó szimatjuk van ám ezeknek a tökkel ütött parasztoknak! — csak hosszas unszolás után vehettem rá, hogy melléd telepedjék. Pedig tudod ki ez az ember? — Ma egy esöndes agastyán. Hajdan egy vakmerő katona, a ki csatáról-csatára segítette győzelemre vinni a császár lobogóját. Aki tizenkét véres ütközetben vett részt, furfangos örmesteri eszével mindig kitalálva a fortélyt, amivel a legnagyobb kárt okozhatja az ellennek. Főherceget mentett meg; az udvarnál akarták fogni; hogy ne legyen gondja egész életében, de ő azt monda, hazakivánczik. Itt porladnak az öregjei, már ő is csak itt hajtja fejét örök nyugovóra. Idegen ebet sehölse becsülnek.

Aztán eljött, nem hozva el magával a jóléteből mást, mint egy esomó érdemrendet. Hát ilyen emöer a szomszédod, barátom!

A báró ur szégyenkezve hajtotta le fejét, aztán oda fordult az ő esöndes szomszédjához, Barna Kis Mihályhoz s azt mondta neki:

— Ne nehezteljen reám — barátom.

Barna Kis Mihályt egyszer nagy ujsággal verte föl nyugalmas álmodozásából a legidősebb fia.

— A község házára kell menni édesapám. Azt mondta a jegyző urunk, hogy érmekeket veret a császár, minden vitéz katona kap abból, a ki csak ő alatta szolgált.

Az öreg megesóválta a fejét.

— No, én velem kivételt tesznek. Nekem csak nem kell a község házára mennem; be tudnak írni protokolumba a maguk eszétől is, tudja hogy ki vagyok.

A fiu erősködött, hogy tudai hiszen tudják, de mégis az a regula, hogy az ember maga menjen azért a mit kap.

Barna Kis Mihály ekkor elővette az ünneplő kabátjából a sublót kulesát. Ovatosan nyitotta ki a fiókot, s reszkető kezekkel, félve szedte elő azokat az érdemrendeket, miket önfeláldozása, hősi bátorsága szerzett meg neki.

— Van nekem, édes fiam elég.

— Tudom, édesapám; de mégis, hogy ebből is legyen. Mit szólnak majd a többiek, akik megkapják. Édesapámnak is ki kell nyujtania érte a kezét.

Még egy-két napig gondolkozott Barna Kis Mihály, aztán mégis csak rászánta magát s beiratta öreg nevét a protokolumba.

Hanem sokáig jött az a medalia. Barna Kis Mihály, már egészen belebetegedett a hosszú várakozásba.

— Igaza van a fiamnak; illendőség volt ezért is jelentkezni. Csak már lát-nám hát.

Csodaszép napfényes idő járta; a

Egy másik színház is alakult tegnap Nagyváradon „Bihoreana” czim alatt. Gazdag románok bankot alapítottak 600000 koronával, mely üzletből a politika ki lesz törölve. (?) A jegyzőkönyveket románul és magyarul is vezetendik. Hát meddig tart még a „vakulj magyar” kifejezés?

Egész Várad környéke oláh, a gyermekek nem járnak iskolába, vagy csak oláh tanítóhoz. A legjobb magyar arczu, magyar nevű gyermekek nem tudnak egy szót sem magyarul. Ilyen a magyar „tolerancia”, meg a sok semmit érő politizálás! — Lehetetlen, hogy Sipos Orbán tanfelügyelő ne tudná ezt, de mit tehet? Hiszen Debreczentől egy hajtásnyira, B.-Ujvároson svábul beszélnek az emberek. — Hogy ne nyílnék fel aztán a szemük az agitátoroknak, tehetetlenségünkön.

Bezzeg a kalmár Amerikában már angolul válaszol a szülője német, tót vagy görög, olasz, orosz nyelven való kérdésére és azon szüleit, kik a régi hazában nem tanultak meg írni, olvasni, örömmel látják, hogy a kalmár amerikai nép miként teszi gyermekét civilizált emberré, — ingyen.

Yankee.

Ármós Bálint végrendelete.

— 75800 korona közczélokra. —

— május 16.

Néhai Ármós Bálint végrendeletét tegnap hirdették ki a járásbírósnál a rokonok és dr. Medve Kálmán végrendeleti végrehajtó előtt. A jó szívű, puritán jellemű derék öreg ur ön-maga által mintegy 70000 frtra becsült vagyon felől rendelkezett 1897 aug. 29 én Simonffy Imre polgármester, Komlóssy Arthur főjegyző, ifj. Csóka Sámuel és Hamar László tanúk által aláírott testamentumában.

Igazi, mélyen érző emberbarát s városáért, szülőföldjéért lelkesedni tudó polgár, egyházat, s ennek veteményes kertjeit, az iskolákat hűséggel szerető protestáns keresztyén nemes lelkületére,

mandulafák fehér virága hullongott a földre csöndes libbenéssel. Barna Kiss Mihálynak minden egy napja nehezebb lett. — Az öregség egészen legyűrte; a fiai imádkoztak, hogy még csak egy pár huzhatná az élete kötelét.

Egyszer azt mondta az öreg:

— Te talán csak komédiázott a jegyző az emlékpénzzel. — Ki akarta belőlem csalni, hogy éhes vagyok-e még a dicsőségre, mikor annyi sugárszál esett már reám belőle?

Aztán sokáig nem is szólt a jövődőről, a multat siratgatta.

S im, mikor már ég és föld között lebegett az ő viharedzett lelke, csak jöttek ám a község házáról az izenettel:

— Keljen föl Barna Kiss Mihály uram, kegyelmed. Megjött a medália!

— Csitt... csöndesen, gyerekek, — suttozta az öreg. — Nekem maga a király hozza el az emlékpénzt... Ugy dukál ez... Ni már látom is... Hat szürke ló van a kocsijába fogva, a kocsi-nak szinezüst a keréktalpa, arany a kül-lője... Nézzétek, már jön... Jóságos arca csak úgy ragyog az örömtől.

— Hogy s miként szolgál az egész-séged? Barna Kiss Mihály barátom.

— Köszönöm, felséges uram. Most már hála Isten jobban vagyok.

... Hajtsátok meg a fejeteket, — a kezét s köntöse szegélyét csókoljátok... s illő gondoskodással törüljétek meg a székét, ahova leül... .

fenntkölt gondolkozására vet fényt ez a testamentom.

Végrendelete bevezetésében néhány böles életelvvvel fűszerezve röviden elmondja, mily nehéz küzdelmek és nélkülözések közt küzdötte végig ifjuságát s a legnagyobb hálával emlékezik meg az iskolákról, amelyeknek köszönheti saját szorgalma és tanulmányai mellett mindazt, amivel birt. Hálás akar tehát lenni egyháza iskolái iránt, és a szegény tanulók nehéz sorsán is könnyíteni kíván, midőn végrendeletet tesz.

I. Ebben is néhai édes testvére Ármós Sándor volt asszonyvásári lelkész három gyermekének hagyományoz különféle részvényeket és fejenként 2000 korona készpénzt, valamint reájok testálja összes ingóságait a Medve Kálmán és Karap Mór által szabadon választható két olajfestésű képen és a könyvtárán kívül.

II. Mostoha testvére gyermekei 15000 koronát kapnak.

A közczélok és intézetek következő alapítványokat és adományokat öröklök:

Ármós Bálint családi „alapítvány” czimén huszezer korona tőke kezelését bizza a debreczeni kollégiumra, hogy annak kamatai mindenkor egy Ármós családbeli ifju taníttatása és neveltetése költségeire fordíttassanak. Négyezer koronás alapítványt pedig azért tesz, hogy ezen családi alapítványon lévő ifjura felügyelő gondnok megfelelő tiszteletdíjban részesülhessen.

IV. Ármós Bálint kisebb családi alapítvány czimén négyezer koronát kezeljen a bagaméri ev. ref. egyház; kamatai az Ármós-családból származó vagyon-talan vagy árva elemi iskolai tanulók segélyezésére, tankönyvekkel, esetleg ruhával ellátására fordíttatván.

V. A debreczeni zenedében már korábban tett 100 frtos alapítványát 200 koronával kibővíti.

VI. A bagaméri ev. ref. egyháznak két ezer koronát rendel elemi iskolába járó vagyontalan és árva gyermekek segélyezésére.

VII. Bagamér község kezelése alá bocsát ezer koronát, hogy ezen alapítvány kamataiból népkönyvtár állíttassék és gyarapíttassék.

VIII. A debreczeni kollégiumban két-két ezer koronás alapítványt tesz a filozófiai fakultás, (melyre már előbb is adott ezer forintot) a tápintézet javára és egy ösztöndíj alapul, mely utóbbiban első sorban bagaméri származású ifjak részesíttendők.

IX. Huszezer koronát hagyományoz a debreczeni kollégiumra azon rendeltetéssel, hogy száz évig kamatoztassék s akkor az ekként gyűlt tőke 1/10-ed része az esetleges kamat-veszteségek pótlására, 1/10-ed része szegény tanulók segélyezésére, 8/10-ed része pedig egyéb főiskolai czélokra használtassék fel.

A végrendelet eme pontját bővebben indokolja a kegyes alapító. Mint a gazdasági tanács tagja, sokat gondolkozott a felett, mi módon állhatná ki a kollégium a versenyt és birkózhatna meg a növekedő igényekkel? Ha száz év óta több olyan alapítványa lett volna a kollégiumnak, amelyet csak hosszas tőkésítés után használhatna fel: kevesebb gondot okozna a növekedő szükséglettek kiegészítése. Lelkében meg van győződve, hogy bármily különöznek tűnjék fel némelyek előtte ezen alapítványáról való intézkedése, ha csak negyed századonként egy-egy követője

támad: a kollégium jövődjé fejlődése biztosítva van.

X. A debreczeni hittanhallgatók és joghallgatók segélyegyletének külön-külön 200 koronát rendel. Továbbá méltányolni kívánván a főiskolai nemes tanuló ifjuságnak azt a hazafias buzgalmát, amelylyel márczius 15 én az ezen naphoz fűződő nagy emlékek és a Csokonai ünnepélyeken a magyar irodalom e jeles alakja iránt való kegyeletet ébrentartja — hagyományoz a magyar irodalmi önképző társulatnak ezer, a főiskolai kántusnak szintén ezer koronát alapítványként jutalmakra és pályadíjakra.

Osszes ruhát a tanítóképezde szegénysorsu tanulóinak testálja.

XI. A máramaros-szigeti jogakadémiaiban kétezer koronás alapítványt tesz, melynek kamatait ref. vallásu szegény hallgatók kaphatják, de az ösztöndíj kiadható nem magyar ajku, mindazonáltal a magyar irodalomban jártas és a magyar állameszmét tisztelő joghallgatóknak is. Ha valamikor megszűnnék a jogakadémia, az alapítvány az ottani gimnáziumra száll.

XII. Ugyancsak a szigeti lyceum örökli a könyvtárát, melynek elszállítási-sára s tovább gyarapítására kétezer koronát rendel.

XIII. A debreczeni ev. ref. ispotályi pénztárnak 500, a ref. árvatanulók pénztárának szintén 500 koronát, — az utczai ref. elemi iskolákba járó ref. vallásu szegény tanulók tankönyvekkel ellátására négyezer koronát hagyományoz.

XIV. A Debreczenben felállítandó hajléktalanok menházára ötezer koronát bocsát a város rendelkezése alá, azon kéressel, hogy azt mindaddig kezelje és kamatoztassa, amíg vagy a társadalom áldozatkészsége, vagy maga a város felállíthatja ezt a szükséges emberbaráti intézményt.

XV. A Csokonai kör hazalapja ezer koronát öröklök.

XVI. A végrendelet ezen szakaszában ama társadalmi és emberbaráti intézményekről gondolt, amelyeknek életében is támogatója volt. „Halálommal se veszít-seneő — úgy mond — ezek a jótékony czélok.”

Az ev. ref. országos közalapnak ötszáz, a debreczeni nőegyletnek és a r. kath. szegényháznak kétszáz-kétszáz, az ág. ev. filléregyletnek, az izr. nőegyletnek és a vörös kereszt egyeslet helybeli fiókjának száz-száz koronát.

Miután még házmenteréről és ápolójáról, valamint a végrendeleti végrehajtóról is illendően megemlékezett azon kivárságát fejezte ki, hogy az ingatlanokai a város polgármesterével egyetértve tegye pénzzé a végrendeleti végrehajtó s a mi a fentebb elsorolt hagyományok és alapítványok kifizetése után esetleg fennmaradna, azon összeg egészen a Debreczenben felállítandó mentő egyesület javára fordíttassék, amire nézve óhajtja, hogy e kezdeményezést mások is kövessék.

A derék emberbarát e végrendeletben huszonhét különböző czélra hagyományozott kisebb nagyobb összegeket, együttvéve hetvenötezer nyolczszáz koronát. Legyen emléke áldott!

A rang és mód.

A budapesti m. kir. tudomány egyetem f. hó 14-én d. e. 11 órakor tartott ünnepén dr. Herczegh Mihály egyetemi rector ünnepi beszéde, az egyetem újjáalakításának 118 éves évfordulója alkalmával mindenkit érdekel, aki Magyarország úgy nevezett tanult osztályához tartozik, mert hiszen valamennyinek vagy magának, vagy gyermekeinek, szóval valamelyes hozzátartozójának vagy tanárai kiképzetésének tudata ezen

nagyműveltségű legfőbb tanintézet kitünő hírnevéhez fűződik.

Érdekel tehát igen sokakat az, hogy vajjon ezen elsőnek nevezett intézet tanári karát milyen szellem lengi át, mit tart ezen tanári kar a saját műveltségi fokáról, a tanítás közben tapasztalható kívánalmakról, ha vajjon az alkalmazott tanerők csakugyan erők-e? a hazai tudományosság fejlesztetik-e ezen ősi falak között, — vagy a katedrákat elfoglaló emberek egyes külföldi kitünő szakemberek halvány kópiai, valjon Magyarország közjogát oly hathatósan tanítják-e? oly világosan magyarázzák-e meg? hogy annyi időn keresztül, — oda sergő nemzeti hallgatók tisztult nézetekkel lépnek ki az életbe, és világosan áll előttük a kép, hogy mi a magyar király és mi az osztrák császár, hogy mi a törzs magyar nemzet és mi a tagoknak a nemzetségekné a joga, és így tovább, de erről a jó nevű és nagy ifjúság barát Herszegh Mihály mélyen hallgat, hanem a 118. év fordulóján azon kesereg, hogy miért nem excellentiás ur ő mint rektor, miért nem méltóságosak a tanár urak, és miért nincs az egyetem a főrendiházban képviselve? s kívánja, hogy a tanári fizetések is a méltóságokhoz híven rendszeresítsenek vagy viszont.

Kijelenti az érdemes rektor ur, hogy mindent csakis a budapesti egyetem javára kívánja, mert a többi tanintézet nem olyan régi, nem oly magas képzettségű stb. Sajnos, mi, akik azon egyetemnek tanulói voltunk, nem lehetünk a rektor ural egy véleményen, nemcsak demokratikus, hanem nevelésügyi szempontból sem.

Demokratikus felfogásunk a czímért való küzdelmet nevelésügyi tartja akkor, ha azért a czímért maguk az érdekeltek másszák meg a póznát.

Egészen más szemmel nézzük egy tornavizsgán, ha az ifjúság testedző gyakorlatból téreknek elérni a pózna csúcsát, ha elérte, megtapsoljuk.

És ismét más szemmel nézzük a népmulatságok mászóit, akik a fent fityegő dományzascsó, boros flaskó stb-ért vesződnék, hogy azt birtokukba ejtsék, ha el is érik, ezeket kinevetjük.

Ha tehát maga a kultuszminiszter tesz előterjeszt az egyetemi tanár urak részére adandó rang és mód tárgyában, vagy ha ez irányban a képviselőház vagy főrendiházban történik felszólalás akkor talán azt mondjuk, hogy kapják meg a rangot is, módot is, de ne a vidéki tanintézetek rovására a budapesti tanárok, de ebben a formában ezeknek pretendálását nevelésügyi szempontból impracticus a tanár részére a magas czím, mert tudjuk, hogy azokban az iskolákban, ahol a tanár személyét nem valami méltóság betöltőinek, hanem mint a nevelő atyját tekintik a fiatalság sokkal nagyobb, sokkal előnyösebb a tanítás eredménye.

Bizalomnak kell a tanár és tanuló közt kifejlődni, olyannak kell lenni a tanári szobának, mint a szülői háznak, hogy abba a tanuló a nap minden órájában belphessen.

Már pedig, hogy fejlődjen ezen bizalom ki egy Excellentiás ur, akit az a tanuló valami földöntúli lénynek tart, és egy szegény alig tisztelt czímű diákoeska között.

Tudhatja, aki akkor volt egyetemi polgár, hogy miesoda lábtörést és köhészest vitt mindenki véghez mielőtt, — pedig a különben demokratikus gondolkozású Kerkapoly, Pauler és Szilágyi Dezső kegyelmes urakhoz belépett, és mily bizalommal ment a jó öreg Venzel, Hoffmann, Herzeg Mihály, Schnierer, Konek stb. nagyságos urak elé.

A három elsőnek a vizsgán való megjelenése elég volt, hogy sok különben

jól készült de Excellentias urak társaságához nem szokott tanuló torkában elfojtsa a hangot, az agyában megzavarja a tudást

A katonai és polgári méltóságok arra valók, hogy az alantok és a méltóság viselői közötti viszonyt feszessé tegyék és ez által a tekintély és a félsz a feljebb valók iránt fokozódjék.

A tanító és tanárnak felesleges a tekintélyt a czimadományozások által fokozni, mert a tekintély megvan irántuk a kisedővódától fogva ugy a szülők mint a tanulók szemében.

Azután ami azt illeti, hogy az egyetemi tanár állása, szellemi kiváltsága, és csalhatatlan tudása folytán excludivitást követel, erre csak azt jegyezzük meg, hogy voltak a pápai, a sárospataki és debreczeni kollegiumoknak olyan tanárai, akiket ha a budapesti egyetemi tanár urak méltóságosak lesznek, most legalább is szentekké kellene avatni.

Ha azt mondotta volna Herzeg Mihály, hogy ne legyünk mi képviselők, bankigazgatók, főrendok stb. hanem fordítsuk minden időnket a tanításra, mert ez által az az ifjúság egy évet nyerne a tanulmánya befejezésében ezt helyeseltük volna, de az excellentias és méltóságos kívánságoknak nem vagyunk hívei.

F. J.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Stthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 8—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a íelek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— A nőegylet elnöknőjének kitüntetésé.

A debreczeni nőegyletelnőknőjét Veressné Szathmáry Teréz urnőt, Ő felsége, a király a koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki. E hirt városszerte általános örömmel fogadták, mert az igazi érdem kitüntetésének tartják. Veressné Szathmáry Teréz nevéhez évek sora óta a jótékony cselekedetek egész láncolata fűződik, lelkes elnöknője a nőegyesületnek, az ő vezetése és felügyelete alatt virágzott föl a debreczeni nőipariskola, csak a legközelebbi multban is a tél folyamán a népkönyha létesítésével enyhítette az inaségek, a gyámol nélküliek nyomorát. A jótékonyaságnak ez a fenkölt lelkeleti, fáradhatatlan munkása megérdemelte ezt a legfelsőbb elismerést, mert hisz a társadalom elismerésével már rég dicsekedhetik s ennek betetőzésül tekinthető e királyi kegy, amelyről a hivatalos lap közleménye így szól:

A személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán özvegy Veress Lászlóné született Szathmáry Teréziának, a debreczeni jótékony nőegylet elnöknőjének, a jótékonyaság terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás aranyéremkeresztet adományozom.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi május 10-én.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

— **A város vagyona.** Debreczen városának a mult évben összesen 1,990,069 frt 65 kr. bevétele és 1,988,053 frt 42½ kr kiadása volt. A rendes költségvetés keretében is egy millió forint körül voltak a bevételek és kiadások. Kolosszálisak a vagyommérleg egyes tételei is. A város jövedelmező vagyona 19,062,157 frt 88 kr, a nem jövedelmező vagyona 1,865,312 frt. 83½ kr, a kettő együtt 20,927,470 frt. 71½ kr. Ezt összesen 4,202,374 frt. adósság terheli, amelyet levonván az előbbi összegből, még mindig 16,725,096 frt 05½ kr vagygon marad tisztán. Ez 1447 frt 25 krral több mint az 1896 végén kitüntetett tiszta vagyon. A vagygon rovat főbb tételei ezek: jövedelmező fekvővagyon 9,425,657 frt 20 kr, nem jövedelmező 315,158 frt 50 kr; jövedelmező épületek 3,448,269 frt 40 kr. Nem jövedelmező épületek 1,344,012 frt 20 kr, javadalmak 2,370,378 frt 40 kr, — cselekvő tőkék 3,376,600 frt 75 kr.

— **Uj miniszteri- és osztálytanácsosok.** A király Rátz Gerő osztálytanácsost miniszteri tanácsossá, dr. Vass Tamás pénzügyi főtanácsosi czímmel feiruházott pénzügyi tanácsost és Moesári Béla miniszteri titkárt osztálytanácsosokká kinevezte, továbbá Kovács Gyula osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi, dr. Margittai József miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi czímet és jelleget és dr. gróf Wickenburg Márk miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi czímet és jelleget díjmentesen adományozta.

— **Áthelyezés.** Szláv József honvédszárfehadnagyot e debreczeni 2. honvédszázredtől Budapestre az I. ső honvédszázredhez áthelyezték.

— **A központi összeiró bizottság,** a mely a képviselő választó polgárok névjegyzékét állítja össze, ma kezdte meg működését a városházán. A küldöttség három nap alatt végzi munkáját.

— **Választók figyelmébe.** A választásokra jogosultakat összeiró-küldöttség működését folyó hó 16-án kezdte meg a városháza dísztermében, hogy elkészítse a hivatalos névjegyzéket. Működése három napig fog tartani és pedig 16., 17 és 18 án, mikor a választók személyesen is jelentkezhetnek fölvetel végett, amit saját érdekükben is ajánlunk, nehogy valamelyes tévedés folytán a jegyzékből kimaradjanak.

— **Telekszerzés a város részére.** A május 25-dikén tartandó városi közgyűlésre immár harmadszor van kitűzve névszerinti szavazás alá az Áron és Antal-féle telkek megvásárlása.

— **Beteg tanférfiu.** Mint részvétellel értesülünk Cserhalmy József, a debreczeni piarista ház derék főnöke, a róm. kath. gimnázium igazgatója hosszabb idő óta súlyos betegen fekszik. Tisztelői és karitásai, de különösen a kiváló tanférfiuhoz ragaszkodó növendékek serege, reménységgel várják a híreket a szeretett, népszerű igazgató állapotának jobbrafordulásáról.

— **Pályázat hadapródiskolai alapítványra.** Debreczen város által, — az 1897-ik évi XXIII. t.-ez értelmében szervezett honvéhadapród iskoláknál létesített egy alapítványi hely, az alapító oklevél értelmében 1898—99-ik évi tanév kezdetén betöltendő lesz. Minthogy ezen alapítvánnyal egybekötött bemutatási jogot Debreczen város közönsége illetékes gyakorolni: A betöltendő alapítványi helyre ezennel pályázat hirdetik. Felhívtnak ennél fogva aзи gény jogosultsággal bíró mindazon egyének, kik magukat a jelzett alapítványi helyre felvétetni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat folyó évi július hó 15-ig a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályához adják be, hol naponként délelőtt 9-től 12-ig a felvételek is megtekinthetők.

— **Dalegyletünk közgyűlése.** A debreczeni dalegylet tegnap délután három órakor Márk Endre elnökle alatt rendkívül közgyűlést tartott a városháza nagy tanácstermében, melynek egyetlen tárgya volt a *Konstantinápolyba való kirándulás* költségeinek fedezésére vonatkozó intézkedés. Márk Endre elnök üdvözlő a szép számban megjelent tagokat s a jegyzőkönyv felvételére Péter Gábort kéri fel. Azután a választmánynak a tervezett utazásra vonatkozó jelentése olvastatott fel, melyben alapos okadatolással van feltüntetve, hogy az utazásnak okvetlenül május 20-án kell megtörténnie s azt kéri hogy az egylet alapítványi tőkéjéből visszatérítés kötelezettsége mellett utazási költségül 2800 forint folyósítsassék. Míután az egylet pénztárnoka a kérést ajánlólag a közgyűlés figyelmébe ajánlotta s indítványozta az összeg kiutalását, a közgyűlés ezt egyhangulag elfogadta. Márk Endre megköszönve az egylet tagjainak kiváló ügybuzgóságát a gyűlést berekesztette.

— **Versenytekvés.** A „Debreczeni polgári lövésztársulat” f. hó 19-én csütörtökön nagyerdei tekepályáján versenytekvészt rendez. A verseny tart délelőtt 11 órától 12 óráig és délután 3 órától este 9 óráig. Az első versenynek a díjai a következők:

1. díj 1 drb. cs. és kir. arany, 2-dik díj 1 drb. francos arany, 3-dik díj 5 korona, 4-dik díj 3 korona, 5-dik díj 2 korona.

— **Segély a földesi inségeseknek.** A megye számos községének lakói a múlt évi nyomasztó gazdasági viszonyok miatt inségnak, nyomornak volt kitéve. A vármegye s maguk az illető községek előjáróságai is enyhítettek a lakosság inségén az által, hogy kölesönöket vettek fel s a megye még államsegélyt is eszközölt ki. Most legujabban Földes község előjárósága vett kölesön a megyei tisztviselők nyugdíjalapjából kétezer forintot a czéltől, hogy azt a község inséges lakosai között segélyképen szétossza. Az összeget a megyei pénztár ma délelőtt fizette ki.

— **Debreczeni kerékpárosok Nagyváradon.** Debreczenben az utóbbi időben a kerékpár-sport rendkívül fellendült. Az utcákon egész nap lehet kerékpározókat látni, amint fehér sapkával, bicikli-

kosztümben végig futnak a burkolaton. A debreczeni kerékpáros egyesület a közelmúltban rendezett már kirándulásokat, de nagyobb távolságra nem mentek. Az egyesület most elhatározta, hogy e hó 29-én, pünkösd első napján reggel 5 órakor kirándulást rendez Nagyváradra, az ott tartandó pályaverseny megtekintésére. A felhívást már közzétették az egyesületben s azok, kik a kirándulásban részt venni óhajtnak, e hó 25-keig jelentkezzenek *Kucsó Ferenc* és *Keszler Gyula* menetparancsnoknál, kik az utra vonatkozólag bővebb felvilágosítással szolgálnak.

— **A kaszinó közgyűlése.** A debreczeni kaszinó e hó 19-én délelőtt tartja meg évi rendes közgyűlését.

— **A balászfalvi gyűlést betiltották.** Nagyszébenből táviratozzák, hogy a balászfalvi gyűlést, melyet a románok az 1848-iki felkelés ötvenéves fordulójának megülésére, a Szabadságmezőre hívtak össze, Simonffy balászfalvi főszolgabíró betiltotta. A gyűlést a románok e hó 11-én jelentették be, Domsa C. ottani lakos már másnap megkapta a főszolgabíró végzését, hogy a gyűlés megtartását nem engedi meg. Megjegyzi a főszolgabíró, hogy Balászfalván május 15-én semmiféle csoportosulást meg nem enged s ha a betiltás daczára erre kísérletet tennének, annak következményeiért azokat teszi felelőssé, akik a nála a népgyűlést bejelentették.

Kolozsvárról sürgönyzik, hogy Gyulefahérvárról ma két század gyalogság, Megyesről egy század huszárság és több pont-ról hatvan esendőr érkezett, hogy az esetleg holnapi demonstrációkat megakadályozzák.

— **Az iparos ifjuság önképző-egylete** tegnap tartotta évi rendes közgyűlését, Tóth Kálmán elnökle mellett. ezen gyűlés lefolyása is amellet tanuskodik, hogy az egylet vezetése kitűnő kezekben van letéve s hogy maga az egylet sikeresen ellen áll mindenféle nyugtalan és izgató elemek csábításainak. Az elfogadott mérleg és zárszámadás szerint a múlt évi vagyon növekedés 400 frt és már harmadfélezer forint van jó kamatozásra elhelyezve az alaptőkéből. A múlt évi tisztanyereség 140 frt. A közgyűlés nem is késett elismerő köszönetet fejezni ki a tisztikarnak, amelyet egyhangulag közfelkiáltással ismét megválasztott. A csizmadia és cipész-szakegyesület testületileg belépni kívántak az Önképző egyletbe; föltételeik elfogadhatatlanok lévén, a fuzióból nem lett semmi. Szathmári Ferencz szocziálistát, akit már az egyesület dalköre is megfosztott a tagsági jogtól, mivel márczius 15. megünnepléséből tünnetőleg visszavonult, — a közgyűlés nagy többséggel az egylet kebeléből is kizárta. Végül két egyleti tag részére egyenkint 250 frt ösztöndíjat szavaztak meg, hogy a párisi világhiállítás meglatogathassák.

— **Belefult az árokba.** Földesről értesítenek bennünket, hogy a falu öreg koldusa, *Mónus Márton* belefult az árokba s mikor rátaláltak már halott volt. Az öreg *Mónus* már évtizedek óta barangol a faluban, koldulással tengette életét. A hova bekopogtatott, mindenütt megkapta azt, a mire szüksége volt, de pénzt senki sem adott a 79 éves embernek. Átkos szenvedélyéről, a pálinkáról sehogysem tudott leszokni s ha pár krajczárhoz jutott azért nyomban pálinkát vásárolt. Tegnapelőtt valami uton módon pénzhez jutott, pálinkát vett rajta s mikor ittasan hazafelballagott az utszélén beleesett egy vízzel telt árokba s ott lelte halálát. A járőrelők találták meg másnap reggel holttestét.

— **A hortobágyi lódíjazás.** A debreczeni gazdasági egyesület — mint már jeleztük — a Hortobágy pusztán, 1898. év május hó 22-én vasárnap délelőtt 10 órakor, a lóvásártéren népies lókiállítás s lótenyésztési jutalomdíjkiosztást s ezzel egybekötve csikós versenyt rendez. A program ez alkalomból következőképp van összeállítva:

Lódíjazás. Jutalomban részesülhet minden debreczeni lótulajdonos és gazda.

A jutalomdíj osztáson a debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság által kiosztatnak a következő díjak:

I. Csoport. Csikóval elővezetett anyakanczák. 1. díj 6 drb arany vagy arany oklevél. — 2. díj 4 drb arany vagy arany oklevél. — 3. díj 3 drb arany vagy ezüst oklevél. — 4. díj 2 drb arany vagy ezüst oklevél. — 5. díj 1 drb arany vagy bronz oklevél.

II. Csoport. 3 éves kancza-csikók. 1. díj 5 drb arany vagy arany oklevél. — 2. díj 3 drb arany vagy ezüst oklevél. — 3. díj 1 drb arany vagy bronz oklevél.

III. Csoport. 2 éves kancza-csikók. 1. díj 5 drb arany vagy arany oklevél. — 2. díj 3 drb arany vagy ezüst oklevél. — 3. díj 1 drb arany vagy bronz oklevél.

IV. Csoport. 1 éves kancza-csikók. 1. díj 5 drb arany vagy arany oklevél. — 2. díj 3 drb arany vagy ezüst oklevél. — 2. díj 1 drb arany vagy bronz oklevél.

V. Csoport. 1 éves mén-csikók. 1. díj Steinfeld-díj: 10 drb arany (kis- és középközép birtokosoknak) 10 drb arany tartalékban. — 2. díj arany oklevél elismerésül nagy-közép és nagybirtokosoknak.

VI. Csoport. 2 éves mén-csikók. 1. díj 5 drb arany vagy arany oklevél. — 2. díj 3 drb arany vagy ezüst oklevél.

A jutalmazottak által az egylet rendelkezésére visszabocsátott arany díjak helyett megfelelő elismerő oklevelek adtnak ki, melyek a díjakhoz képest eleve meg vannak állapítva.

Minden díjazott ló szalaggal diszítetik fel. Azon tenyésztők, kik egy csoportban pénzdíjat nyertek, ugyanazon csoportban csak megfelelő elismerő okmányban részesíttetnek. A közönség felkérétek, hogy lovaikat a kijelölt helyre reggel 7 óra előtt oda vezettesse, hogy azok jegyzékbe vétethessenek s a bíráló bizottság akadály nélkül elkezdhesse működését.

Csikós verseny. Sikverseny circa 2000 méter, lovagolva hortobágyi csikósok által nyergeletlen lovon. 1. díj 3 darab arany. 2. díj 3 darab arany. 3. díj 1 darab arany.

Vigasverseny. Nyitva mindazon lovaknak, melyek az első versenyben nem lettek helyezve. 1. díj 2 darab arany. 2. díj 1 darab arany.

Azonkívül bemutattnak még a városi ménes, törzgulya, egy tinó gulya stb.

Felkérjük az érdeklődő közönséget, hogy a díjazáson megjelenni sziveskedjék. — Ezen díjazásnak a Hortobágy pusztán megtartása által a gazdasági egyesület alkalmat kíván nyújtani a t. közönségnek arra, hogy a hortobágyi pusztát a nők is a legkényelmesebb módon megtekinthessék. — Gondoskodva van külön vonatról s megfelelő ellátásról.

A külön vonatdíj és ebédjegy személyenként 2 frt 80 krért válthatók *Király Gyula* gazdasági tanácsnok ur hivatalos helyiségében (városház) és *Szent-Királyi Tivadar* ur üzletében. — Tekintettel a mutatkozó nagyobb érdeklődésre, felkéretnek az ezen kirándulásban részt venni óhajtók, hogy jegyeiket május 18-ig kiváltani sziveskedjenek, annyival is inkább, mivel azok csak korlátolt számban bocsátattak ki.

A Hortobágyra indulás külön vonaton május 22-én reggel 8 órakor, visszajövetel külön vonaton délután háromnegyed öt órakor leend.

— **A kollegium költségvetése.** Az egyházkerületi közgyűlés — mint már említettük — tegnap állapította meg a debreczeni főiskola 1898/99. évi költségvetését, amelynek főbb tételei a következők:

Közszélségleti alapok: bevétel 123654,03, kiadás 122388,33, kórházi alapok: fedezet 1683,89, szükséglet 3419 fedezet 2819,08, nyugintézet alapok: fedezet 17106,61, szükséglet 12939,87, ösztöndíj alapok: kezelési hatod 2010,16, ösztöndíjakra 9436,12, vegyes kiadás 8668,24; énekes könyvi pénztár; szükséglet 3205, fedezet 2959,28, új épített pénztár: fedezet 8599,32, szükséglet 8547, tápintézet alapok: fedezet 26613,20, szükséglet 26505,06, fűvészkerületi pénztár: fedezet 2325, szükséglet 2325, bölcsészeti fakultás alapjai: fedezet 4563, szükséglet 2670,50. Énekkari alapok: szükséglet 1699,90, fedezet 1488,94; kiegészítésre váró alapok: kezelési hatod 2114,25, ösztöndíjak 1200, vegyes kiadás 2307,87, tőkésítendő 8748,20 frt.

— **A lövészet eredménye.** A legátóbbi díjlövészet díjat nyertek: Legjobb mélylövészel Molnár Ferencz 4 koronát. Legtöbb körrelövészel Fürst Ödön 4 koronát.

— **Az év. ref. felsőbb leányiskola majálisa** szombaton tartatott a nagyerdő „Dobos” Vigadóban s a kellemetlen idő dacára szép közönség gyűlt egybe, hogy gyönyörködjenek a jóízű mulatságban. Sajnos, hogy a rossz idő miatt zárt helyen kellett megtartani a mulatságot, de így is igen szépen sikerült. A jelenlevők névsorát a nagy tömeg miatt tudósítónk a legjobb akarattal sem tudta összeírni. A négyest közel 80 pár tánczolta.

— **Jó lesz a magyar szivar is.** Nagy szomorúság éri a tárzanovellák hőseit és azokat, a kik igazán havanna szivarokat szívnak. Bockokat és Upmannokat, galléros gerendákat és ezüst papírba göngyölt rudakat. Nemesak drágább lesz a havanna szivar, hanem ki is fogy. A gyárak nem dolgoznak a hajók pedig nem szállítanak. A mi volt havanna szivar: volt, de a mi nines, nem is lesz. A kubainak más dolguk van, mint dohányt termelni vagy szivart készíteni. És meg fog történni, hogy magyar szivarra gyűjt az ur, a ki szídi a szivarunkat, a miért nedves és keserves sok pénzt fizetett a havanna szivarért, csak hogy keveset kapjon. — Angliában már is kevés a havanna szivar. — New-Yorkon át kapták az angolok, de New-Yorkban sincs sok belőle, s azután a new-york-havanai utvonalon forgalmi akadály állott be. Különben is bajjal jár már két-három év óta a havannaszivarok szállítása. Angliában egy-egy esztendőben vagy száz millió havannaszivart szívnak, most pedig csak 10—15 millió ilyen szivar van raktáron. A kontinensen még kevesebb van, s a mi havannázóink is maholnap magyar szivarra szorulnak. Aki érdeklődik a tengertről való szivarok ára iránt, megdöbbenhet azon a híren, hogy mindennap jókorát drágul az uri szivar. Szinte jó, hogy még az uraknak is kevés a pénzük, mert nagyon haragudnának rajta, hogy olyan sokat kell egy szivarért fizetniök.

Vívóverseny Nyiregyházán.

— Saját tudósítónktól. —

Nyiregyháza, május 16.

Szigeti Benedek Gyula az ismert országos híri kiváló vívómester tegnap tartotta második vidéki versenyét, melylyel ezélja a hazai vívósport fejlesztését előmozdítani, ezuttal Nyiregyházán.

A Paesirta vendéglőben délután 4 órakor kezdődött a verseny, melyen szép

számu és igen előkelő közönség vett részt. A versenyt Szigeti Benedek Sándor vívómester és Rácz Pál nyitották meg, akik az olasz iskolavívást mutatták be. Majd jött az amatőrök osztályozási küzdelme. A jury ítélete szerint első lett: Keresztesi Kiss József, lapunk munkatársa Debreczenből, második Rónay Jenő Nyiregyházáról. Részt vettek még Rácz Pál (Debreczen) Csally Lajos vívómester és Szabó Pál (Nyiregyháza.) Első győztes arany-érmét és oklevelet nyert.

Azután jött a legszebb szám, az apa és a fiu küzdelme. Szigeti Benedek Gyula és fia Sándor vívtak egy akadémiái menetet, 6 voltra. A gyönyörű és hosszú menet győztese Szigeti Benedek Gyula, debreczeni mester lett.

Most jött a pur-verseny, 4 voltra. Részt vettek benne ugyanazok, akik az osztályozási küzdelemben. A verseny menete, a kapott voltokat tekintve:

Keresztesi Kiss — Gally 1: 4.

Szabó — Rónay 3: 2.

(az ambók miatt elnullázva)

Rácz: Rónay 3: 2.

Keresztesi Kiss: Szabó 2: 4.

Keresztesi Kiss: Rónay 1: 4.

Győztesek: Keresztesi Kiss József és Rácz Pál, mind a kettő Benedek tanítványa Debreczenből, akik arany-érmeget nyertek.

A közönség a mesterek és versenyzők éltetése között 6 órakor oszlott szét.

A spanyol-amerikai háború.

A spanyolok győzelme.

London, május 14.

A legutóbb érkezett táviratok szerint San Juan de Portorikó erődjei kevésbé rongálódtak meg, mint hitték, mert a spanyol útegek folytonosan tüzeltek, midőn az amerikai hajóraj eltávozott. A Jova és New-York amerikai hadihajókat több golyó érte, a nélkül azonban, hogy nagyobb rongálódásokat szenvedtek volna.

London, május 14.

A Reuter-ügynökség jelenti Key-Westből: Midőn a Gussie amerikai szállítóhajó Cabanasba érkezett, ott nem, mint várta, felkelőket, hanem spanyolokat talált, a kik megkezdték a lövöldözést az amerikaiakra. Az amerikaiak kikötöttek, azonban, miután két halottat és hét sebesültet vesztek, kénytelenek voltak visszavonulni. A hadművelet célját, hogy a felkelőkkel az összeköttetést helyreállítsák, nem érték el. A Gussie a part láthatárán czirkál és módot keres, hogy újból kiköthessen.

Madrid, május 14.

Az amerikaiak Bahia Hondát (Pinar-del Rio tartomány) bombázták és megkísérlették a kikötést, azonban visszaverettek.

Tegnap újból feltűntek Cardenas előtt az amerikai hajók, a megerősített helyőrség azonban készen volt az ellenség visszaverésére.

Havanai újabb távirat szerint különböző helyeken összeütközések voltak a felkelőkkel, akik vereséget szenvedtek.

Madrid, május 14.

Portorikó főkörmányzójának hivatalos távirata jelenti: Kilencz órai harcz után az amerikai hajóraj kénytelen volt visszavonulni. Három óra hosszat tartó élénk ágyuzás volt. A kikötői útegek hatalmasan működtek és az amerikai hajókon meglehetősen erős sérüléseket okoztak, különösen egy nagy hajón, a melyet visszakellett vontatni. Útegeink és katonai épít-

ményeink igen könnyű sérüléseket szenvedtek. Egy néhány polgárember megsebesült. Két katona elesett és három megsebesült. A városban nagy a lelkesedés. Az általános magatartással nagyon meg vagyok elégedve.

Madrid, május 14.

Blanco tábornok hivatalos távirata jelenti: Az ellenség tegnap Cienfuegosnál 800 ágyulövést tett, nem számítva a golyószórók lövéseit. A mi részünkön két polgárember meghalt, tizennégy katona megsebesült. Számos amerikai csapat kíséreltet tett, hogy partraszálljon, de tüzeletünk ezt megakadályozta. Cardenasnál két polgárember elesett.

Az élet satirája.

Tegnap este felé magányosan üldögéltem szobámban és mint talán a város első szalmaözevgye ezen a szomorú szabadságon és a téli édes rabságon törtem a fejemet s mintegy gondüzölül neki indultam a nagyerdőnek, hogy a járókelők akár vig, akár szomorú arczában keressék vigasztalást.

Mikor a megeredt esőcseppek ismét szobámba kergettek, eltűnődtem a látottak felett, a mely két oly jelenségben játszódtott le előttem, a mely kedvre derítő lehet mert satyra, de lehangoló is lehet, mert megtörtént és megtörténik most az ég tudja még hányszor?

A szabadság és a rabság két megindító jelenete játszódtott le előttem.

Az egyik jelenet örvendetesen viganak látszott, mert egyik leány iskola növendékei örvendtek a szabadságnak, melyet ma hozott meg nekik a május, vagy az iskola szabadság örömet okozó perzei és fellobogóztott kis vasuti kocsin nagy énekszóval vonultak befelé a városba s még daluk is a Kossuthnóta refrainja volt, hogy

Éljen a magyar szabadság
Éljen a haza.

A másik kép lehangolóan szomorú. Két lovas csendőr kísért három legyekényezett vándor cigány kocsit, amelyek belseje csakugy meg volt töltve gyermek fejekkel, mint a kisvasuti kocsió, csak hogy ezeknek az arcán a félelem és a keserű rabság tudatának lenyomása tanyázott.

Míg amazok vig zászló lobogtatással üdvözölték a járó-kelőket, emezek gyér rongyaikba huzódva, ravasz villámgyors szemjárással lesték, hogy hova és meddig?

Azok lássák minden járó-kelőben a gyámoltót, az ápolót, a testvért és jóakaró barátot.

Emezek félve huzódtak meg a kocsó fenekén, mikor üt be a kocsiba egy moczeznásukra az embertárs, az üldöző, az érthetetlen ember.

Mint az üldözött vad a csapdában, úgy pislognak ezek a mezitelen purdék és ravasz ábrázatu szülei, akiknek egy hibájuk van, hogy miért mertek születni?

Mert hiszen születettek volt ők is azoknak, a kik a kis vasuton nótázva vigadtak, pedig a füstös sátor páholyain mint ők és akkor most ők szaladnának a gyékényes kocsó után, amelyben az öregeknek nincs semmivel sem nagyobb bánatuk, minthogy a kesének ninesen passzusa.

Ez nagy dolog! ez kiejteti a 80 éves vén cigánynak a szájából ép ugy a bagót, mint a 16 éves lányéból, már pedig ha ez sem izlik, az nagy baj.

Abban, hogy üldözik, hogy ütök, verik, hogy be, meg ki kísérik a városból, azt ők már ugy megszokták, hogy szinte különös lenne, ha egyszer nem történnék meg, beki-

sérik az egyik rétről, mert ott lelegeltették a füvet és kiásták a hullott malacot és elkisérrik a másik falu alá, ahol szintén lelegeltetik a füvet és megeszik a hullott állatot, legfeljebb ott a bírónának jobb jövődöt mond a vajdáné, azután nem lesz semmi bántódása.

És mégis különös, ha az ember elgondolja, — hogy az a kis majáliszó leányka, aki úgy zeng, oly szépen énekel a szabadságról, ha a nő rabja a társadalomnak, ha az asszony rabja a családjának és a megélhetés gondjainak, a cigány pedig csak néha rabja a vármegyének, vagy a községnek, őt nem kényszeríti senki, hogy így vagy úgy tegyen s míg van mit emni az ég madarainak, a futó vadnak, a vizek halainak, addig ő sem fél az éhenhalástól, — hát igazán nem tudom, hogy kiket sajnáljak inkább mint rabokat, a lobogós kis vasuton vigadó kis lányokat, vagy a gyékényes kocsiban rettegő purdúkat.

Én míg két ember él is a világon, nem hiszek az emberi szabadságban és így talán legjobban teszem, ha mind a két felet sajnálom, nekem ez jól esik, ők nem törődnek velem. És jól van ez így, mert ha meg tudnák, hogy sajnálom őket, talán még meg is dobálnának, hogy mi közöm nekem ő hozzájuk? vagy az egyik fél azt mondaná, hogy azért vagyok a cigányok pártján, mert bizonyosan nekem sincs cserepes fanyám, a cigányok meg azt gondolnák, hogy azért pártolom amazokat, mert nem vagyok cigány, hanem csak ember.

Amint hogy igaz is.

J . . ő.

Fővárosi divatlevél.

— A Divat Ujság-ból. —

A tavasz virágai szinompájában alig vetélkedhetnek a divat által portált ragyogó kelmék szingazdagságával. Már a tavaszi ruhákban is látszik, hogy mily világosak és színesek lesznek a nyári ruhák. A szingazdagságon kívül még a szoknya-forma határozott változását kell mindenekelőtt konstatálni. Már az angol ruha sem áll tisztán sima szoknyából, az is legalább a szoknya hátsó részét keresztben ketté osztja, ha még az első lapot meg is hagyja, hogy az alakot lehetőleg megnyujtsa vele, teljes hosszában. A mi a francziákat illeti, azok nem elégsznek meg annyival. Azok a ketté osztott szoknyát különféleképpen osztják ketté. Hol úgy, hogy elől a toldás alig 20—30. cm. magas, hátul pedig felhúzódik a hasitékig, hol pedig a szoknya első része húzódik fel kerekén a lényőig, a csipőre simulva és azt követi a lent körül kiráncosodó toldalék, hol pedig a toldott fodorrészt még másik két három fodor díszíti. Szóval a figyelem most az egyszerű teljesen a szoknyára fordul, minden más mintha mellékes volna.

Egy azonban bizonyos, legyen az a szoknya angol avagy franczia, — (mert a divat ma még nem ismer csak két nemzetet) akár végig egyenes vagy duplán-triplán toldott és díszített, csipőre mindig úgy simul, mint a keztyű és van olyan is, amelyen egyetlen egy

ránéz sines, még hátul sem, csak simán van legombolva, akár egy ruhaderék. És ennek a szemre kissé tán kényes divatnak vannak az asszonyokra nézve kiszámíthatatlan előnyei. Az első és tán a legfőbb az, hogy szinte lehetetlenné teszik a gyárilag átlagos termékekre készült kemény pánczélfűzők használatát, hanem végre arra fogják birni még a legfősvényebb és legfelületesebb asszonyt is, hogy mesterségében a legjobbat produkáló vállfűzőkészítővel finom, hajlékony, az egészségügy legmesszebb menő követeléseinek is mindenben megfelelő fűzőt varrasson magának. Mert hiába, a testhez simuló feszes szoknyát csakis ilyenre lehet szépen viselni. Mert nem elég ám, hogy a ruha divatos legyen, az ilyen, a természet minden előnyeit fitogtató és minden hátrányát eláruló szoknya a leggondosabb öltözködést követeli.

És ezzel eljutottunk a mai divat másik nagy előnyére, a gondos öltözködés nélkülözhetetlenségére. A divatos ruha legyen ma még oly egyszerű, a leggondosabb öltözködést követeli, hogy jól álljon. Azért nem kell az öltözködésre az időt sajnálni. Ha soha gondtalanul el nem lévizzüljük az időnket, lehetetlen, hogy még a legfeljebb asszonynak is elég ideje ne legyen ahhoz, hogy úgy otthon, mint az utcán minuciózus gonddal, a szemnek tetszetősen ne legyen öltözködve. Az egész csak — mondom — egy kis gondba, egy kis előrelátásba kerül. Abba, hogy ne öltözködéskor jusson eszünkbe, hogy jaj, a nyakfodrom már gyűrött, jaj a ruhámon gomb hijja, jaj, a zsinórom lepattant, a keztyűm elhányódott, a fátyolom kilyukadt, a cipőmben kopott a zsinór stb. Az asszonynak mindig és állandóan egy kis gondja legyen a ruhájára és a mikor feles ideje van, akkor siessen rendbehozni az apró hibákat és rendtelenségeket, ne akkor, a mikor már öltözködni kell.

De hát ez talán nem is divatlevél, hanem elkésett böjti predikáció; de ön kénytelen szaladt a tollamra, mert a legutóbbi sétámon is elszomorodva tapasztaltam, hogy mennyi már mi nálunk is hál istennek a szép és jó ruha, de fájdalom, hogy mily kevesen vannak, a kik a szép ruhát szépen tudják viselni, pedig ez csaknem a fődolog. Azon, a ki jól tudja a ruháját viselni, minden tiszszerte szebb nek látszik, mint azon, a ki semmi gondot, semmi figyelmet nem fordít az öltözködésére, tartására, járására, ülésére, állására. Pedig mindez szorosán összetartozik és csak az ad egy tökéletes és szép vonzó egészet, még akkor is, ha az asszony nem szép és nincs az a szép asszony, a kit a gondtalan, hanyag, rendetlen öltözködés tönkre ne tenne.

CSARNOK.

Egy méregkeverő szerelmi levelezése.

— Rabok idyllje. —

A szegedi csillagbörtön komor, rideg falai között bűnösök szerelmi szövetezékek nem mindennapi idyllje játszódott le a napokban s ma meglehetősen frappáns lepleléssel ért véget.

Egy rabférfi, aki harmadéve ül már bűnéért, szerelmi lángra lobbant a vásár-

helyi méregkeverő asszonyok egyike, a szép, barna Muosiné, Szappanos Juczi iránt, akit természetesen csak látásból ismert és séta közben, a távolból, mindig vágyó tekintettel kísérte.

A czellájuk ablakai is egymásra néztek a távolból és Hincsar János, a szerelemre gyulladt rab innét is leste a szép rabnőt, ha szerét tehetette.

A szerelem a börtönben is találékony és megtalálta a módját Hincsar János, hogyan vallhassa meg a távolból imádoottjának szerelmét. A legügyesebb furfanggal indította meg a szerelmes levelezést Szappanos Juczihoz, aki azután észrevette a rab vonzalmát, mert ezek a világtól elzárt emberek gyakran csodálatosan megértik egymást, bármennyire el legyenek egymástól különítve.

Nem ismeretlen az a rabok életében, hogy köre, bőrre metszett irással, a mit séta közben elejtenek, leveleznek egymással. Hincsar János, a szerelmes rab, gyorsabb levelezés módját eszelte ki.

Egyik börtöntisztviselő amint az udvaron áthaladt, azon irányban, amerre a rab asszonyok szokták sétájukat tenni, egy kenyérkarajdarabot vett észre a földön, melyhez egy kis szelet papiros volt czénnával kötve. Felvette a kenyérhaját és akkor látta, hogy a kis darab papiros be van egészen csomagolva a kenyérhajba, csak a vége látszott ki. Félrevonulva felbontotta és a következő, egyszerű girbe-gurba betűkkel írott szerelmes levélkét találta benne:

„Édes kedvösöm és lelköm. Tudatni kívánom, hogy én már hat hét mulva kiszabadulok ezen szomorú hejzötből. Nagyon szeretném tudni, hogy maga mikor szabadul, mert én téged nagyon szeretlek édes lelköm, mer a ruhája is éppen olyan, mind a kit felénk viselnek és én elősmerném magammal hitóstársul. Tisztölöm és esőkolom hü kedvös jegyőse.

Nem írom alá a nevömet, mer nem tudom, ki vöszí föl.”

Ez tehát nemcsak szerelmes levél, de mátká-kérés is. A tisztviselő nyomára akart jutni a dolognak, a levélíró és az imádoottja kilétére nézve, visszatette a levelet arra a helyre, a hol találta és figyelésre állított ki két börtönőrt, meghagyván nekik, hogy figyeljék ki, hogy ki veszi föl a levelet és ha az esetleg azt tovább adja, az illetőt, a kinek a levél szól, motozza ki. Együttal jelentést tett az esetről. Jöttek aztán a rabasszonyok sétára és csakhamar észrevette a fűben fekvő kenyérhajra ráköttözött levelet az egyik rabasszony. Értik már ezek az egymás dolgát és egymásra lévén utalva szívesen segítenek egymáson.

Az őt, aki ezt meglátta, figyelemmel kísérte az illető asszonyt és nyomon követve, észrevette azt is mindjárt, hogy a levelet a híres hódmező vásárhelyi méregkeverő Szappanos Juczinak adta át. Nyomban megmotozták és még e levélén kívül négy szerelmes levelet találtak nála Hincsar Jánostól, akinek a szerelmét ilyen katasztrófa érte.

Ugy látszik azonban, hogy Hincsar János aligha tudta, hogy ideálja, a méregkeverő vásárhelyi Juczi, akinek 15 esztendeje van hátra. Ezt a tizenöt esztendőt pedig bajosan tudta volna kivárni a hat hét mulva kiszabaduló szerelmes rab.

Henneberg-selyem

csak akkor valódi ha közvetlen gyárainból rendelik.

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban. stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (os. és kir. udvari szállító.)

Bérekocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napsámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (vallaskülönbség nélkül), ha a vég-tisztesség a templomban történik	2	1 40
A temetőbe ki és vissza	1 20	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházról jövet	80	60
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi tászkával	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi tászkával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után 10 kr. jár		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszgyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számíthatnak.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Kocz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Egy becsületes és józanéletű, nős henteslegényt

keres egy ujonnan berendezett hentesüzlet.

Az illető mint önálló munkás a **szalmi és kolbásznemek**, valamint minden e szakmába vágó **delikatess árú** készítésében és a készítéshez szükséges állatok vágatásával is teljes és megbízható jártassággal kell bírnia.

Fizetés megállapodás szerint.

Czim ezen lap kiadóhivatalában e hó 20-ig megtudható. 515-3-1

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,
zsindey- és deszka-tetők,
továbbá szállókarók
behuzására,

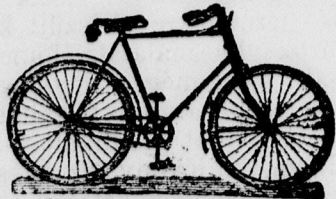
mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá **ozulapok**, melyek a földbe ásatnak, **kerítések s gazdasági eszközök befestésére**, hordókban a 50, egész 250 sulytartalommal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) **kovácsok és lakatosok** részére ajánlja jutányos ár mellett:

Légszuszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Dürkopp

felülmulthatatlanok

„Diana“-

Kerékpárjai

szoliditás, elegánczia és könnyű futásban!

A 98-as modellek számos kiváló ujitásokkal vannak ellátva.

Képviseelő: **Deutsch Ede**

466-15-5

DEBRECZEN, Piacz-u. Dr. Tihanyiház. Fiókküzet Karczag.

Csokonai nyomda és kiadó-részvénytársaság

Debreczen Halpiacz.

Ügyvédi és ev.ref.egyházi nyomtatványok

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

Nyomatványszám	Alak	25 db db krajczár	100 db db krajczár	Nyomatványszám	Alak	25 db db krajczár	100 db db krajczár
1	Adóslevél	0 1/4 iv	5 20	25	Törlési nyilatkozat	0 1/2 iv	10 40
2	Térvény	0 1/2 "	10 40	26	Költség jegyzék (fehér irodai papír)	0 1/2 "	15 50
3	Zálogolási és becsülési jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75	27	Kötelezvény I.	0 1/2 "	10 40
4a)	Arverési jegyzőkönyv (külv.)	0 1/1 "	20 75	28	" II.	0 1/2 "	10 40
4b)	Arverési jegyzőkönyv (beliv.)	0 1/1 "	20 76	29	Nyugta	0 1/2 "	10 40
5	Hirdetés elsőbbségi jog érvényesítése végett	0 1/2 "	10 40	30	Adóslevél	0 1/1 "	20 75
6	Biztosítási végrehajtási kérvény	0 1/1 "	20 75	31	Tanukihallgatási idézés	0 1/4 "	05 20
7a)	Tárgyalási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75	32	Idézés	0 1/4 "	05-20
7b)	Tárgyalási jegyzőkönyv (községbirosági)	0 1/1 "	20 75	33	Szöbeli végrehajtási kérvény	0 1/2 "	10 40
8	Igénykereset, tulajdonjogi	0 1/1 "	20 75	34	Arverést elrendelő végzés	0 1/2 "	10 40
9	Sommás váltókereset	0 1/1 "	20 75	35	Végzés végrehajtás tárgyában	0 1/2 "	10 40
10	Sommás kereset (végzéssel)	0 1/1 "	20 75	36	Hirdetmény	0 1/2 "	10 40
11	Meghatalmazás	0 1/2 "	10 40	37	Marasztaló ítélet	0 1/2 "	10 40
12	Csődkereset	0 1/2 "	10 40	38	Jegyzőkönyv mezőrendőri kihágásról	0 1/1 "	20 75
13	Váltó-óvás (fehér irodai papíron)	0 1/1 "	30 100	39	Biztosítási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
14	Arverési hirdetés	0 1/2 "	10 40	40	Kereset-levél	0 1/1 "	20 75
15a)	Adásvevési szerződés	0 1/1 "	20 75	41	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
15b)	Adásvevési szerződés	0 1/1 "	20 75	42	Megkeresés idegen közs. bír. végreh.	0 1/2 "	10 40
16a)	Csere-szerződés	0 1/1 "	20 75	43	Panasz-jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
16b)	Csere-szerződés	0 1/1 "	20 75	44	Tanu kihallgatási jegyzőkönyv	0 1/1 "	20 75
17	Rendelvény	0 1/2 "	10 40	45	Jegyzék a pénzbirságról	4 1/1 "	25 90
18	Arverést kitűző végzés	0 1/2 "	10 40	46	Mutató-könyv	4 1/1 "	25 90
19	Kézbesítési iv	0 1/4 "	05 20	47	Határidő-napló	4 1/1 "	25 90
20	Végrehajtási kérvény	0 1/1 "	20 75	48	Panasz-könyv	8 1/1 "	30 110
21	Hivatalos jelentés	0 1/1 "	10 40				
22a)	Arverési hirdetmény	0 1/2 "	10 40				
22b)	Arverési hirdetmény	0 1/1 "	10 40				
23	Tulajdonjog bekebelezése	0 1/1 "	20 75				
24	Zálogjog törl. bekeb. iránti kérv.	0 1/1 "	20 75				

Ev. ref. egyházi nyomtatványok.

Egyházi adófkönyv	100 iv	3.00
Gondnoki Napló bevétel D/a. m.	"	1.50
" " kiadás D/b. m.	"	1.50
Pénzbeli számadás E/a. minta	"	1.50
Terménybeli számadás	"	1.50
Adófkönyv c/minta	"	1.50
Egyházi adó-iv	100 drb	0.50
Esketési igazolvány	"	0.35
Keresztelési jegy	"	0.40

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.